
ШПАК МАКСИМ ВОЛОДИМИРОВИЧ,

аспірант кафедри цивільного процесу
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого,
Україна, м. Харків
e-mail: maxim_shpak93@mail.ru
ORCID 0000-0003-2119-3828

УДК 347.921.4

Принцип професіоналізму як засада надання кваліфікованої правової допомоги адвокатом у цивільному процесі

Наведено характеристику принципу професіоналізму як основної засади діяльності адвокатів під час надання правової допомоги у формі процесуального представництва у цивільному процесі України. Запропоновано широке та вузьке розуміння принципу професіоналізму діяльності адвоката. Висвітлено та охарактеризовано елементи принципу професіоналізму як засади надання кваліфікованої правової допомоги у діяльності адвоката.

Ключові слова: принцип професіоналізму, цивільне процесуальне представництво, діяльність адвоката, цивільне судочинство, адвокат у цивільному процесі.

Постановка проблеми та актуальність теми дослідження. Розроблення та впровадження реформ, які стосуються питань здійснення адвокатської діяльності, мають за мету удосконалити як цивільне процесуальне законодавство в частині процесуального представництва, так і Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (2012) [1]. Викликають науковий інтерес можливі новели до основних засад здійснення адвокатської ді-

яльності у цивільному процесі. У зв'язку з цим звертає на себе увагу положення Законопроекту № 1794-1 від 4 лютого 2015 р. [2], яким пропонується закріплення на нормативному рівні принципу професіоналізму адвокатської діяльності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій свідчить про те, що чимало вчених приділяло увагу вивченню питань принципів цивільного процесу. Останні є предметом наукових дослі-

джень багатьох науковців, серед яких слід відзначити праці О. Ф. Воронова [3, с. 39], К. В. Гусарова [4, с. 81, 87], В. В. Комарова [5, с. 116–117], В. Ю. Мамницького [6, с. 73; 7, с. 8], О. В. Рожнова [8, с. 31; 9, с. 8] та ін.

Разом з тим у науковій літературі на цей час дослідження змісту принципу професіоналізму як засади надання кваліфікованої правової допомоги адвокатом у цивільному процесі не набуло розвитку, незважаючи на прагнення законодавця закріпити цей принцип у правових нормах.

Метою статті є дослідження принципу професіоналізму як важливої засади здійснення діяльності адвокатів, зокрема, під час надання професійної правової допомоги у цивільному процесі.

Виклад основного матеріалу. Законопроект № 1794-1 від 4 лютого 2015 р. [2] пропонується доповнення змісту ч. 1 ст. 4 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» принципом професіоналізму адвокатської діяльності.

Відповідно до ст. 59 Конституції України кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав. Згідно з ч. 1 ст. 40 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК), представником у суді може бути адвокат або інша особа, яка досягла вісімнадцяти років, має цивільну процесуальну дієздатність і належно посвідчені повноваження на здійснення представництва в суді, за винятком осіб, визначених у ст. 41 ЦПК.

У зв'язку з цим заслуговують на підтримку позиції С. С. Бичкової та Г. В. Чурпіти, що представництво інтересів осіб, які беруть участь у справі, професійними захисниками (адвокатами) є комплексним інститутом цивільного процесуального права, що об'єднує в собі правові норми різної галузевої приналежності [10, с. 23].

Таким чином, принцип професіоналізму як засада надання кваліфікованої правової допомоги у цивільному процесі має, так би мовити, галузеве «забарвлення». Останнє полягає у галузевому розмаїтті правосуб'єктності адвоката виходячи з різноманітності його процесуальних прав та обов'язків залежно від виду судочинства, в якому здійснюється професійна діяльність адвоката.

Разом з тим аналіз судової практики свідчить про існуючі факти непрофесіоналізму адвокатів під час реалізації повноважень представника у цивільному процесі. Апеляційними судами України з 1 січня 2012 р., наприклад, винесено низку відповідних окремих ухвал, які мали на меті реагувати на прояви непрофесійності адвокатів. Деякі із вказаних окремих ухвал стосувалися питань притягнення адвокатів до відповідальності Кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури з причин неналежного виконання адвокатами своїх обов'язків під час надання правової допомоги при розгляді цивільних справ, які на них покладені [11–15].

Враховуючи це, доречно згадати норми, які зафіксовані у Правилах адвокатської етики, які затверджені 17 листопада 2012 р. Безпосередній зв'язок із досліджуваним питанням має

ст. 11 вказаних Правил, у ч. 1 якої йдеться про те, що, зважаючи на суспільну значущість і складність професійних обов'язків адвоката, від нього вимагається високий рівень професійної підготовки, ґрунтовне знання чинного законодавства, практики його застосування, опанування тактики, методів і прийомів адвокатської діяльності, ораторського мистецтва. Згідно з ч. 4 цієї статті адвокат має постійно підвищувати свій професійний рівень та кваліфікацію, володіти достатньою інформацією про зміни у чинному законодавстві [16].

На нашу думку, принцип професіоналізму діяльності адвоката необхідно розуміти в двох аспектах: широкому та вузькому. У широкому – як специфічну та основоположну засаду діяльності адвоката, яка в цілому передбачається Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [1] та яка пов'язана з реалізацією та сумлінним виконанням покладених на адвоката обов'язків з метою надання кваліфікованої правової допомоги особам, які її потребують. У вузькому – як фундаментальну засаду діяльності адвоката, як професійного процесуального представника безпосередньо під час надання правової допомоги у цивільному процесі (галузеве «забарвлення» зазначеного принципу).

Дослідження будь-якого правового принципу було б неповним без аналізу його основних положень. На думку автора, елементами принципу професіоналізму як засади надання кваліфікованої правової допомоги у діяльності адвоката виступають:

1) наявність у особи, що надає правову допомогу, правового статусу адвоката, який характеризується специфічним правовим становищем особи, яка має свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю, здійснює свою професійну діяльність у цій сфері, а також відображає місце останнього у правовому полі правовідносин, зокрема під час надання правової допомоги у формі процесуального представництва у цивільному процесі;

2) досконала фахова юридична підготовка адвоката, що характеризується поглибленням та накопиченням правових знань останнього безпосередньо під час зайняття практичною діяльністю у сфері цивільного процесу, а також суміжної процесуальної діяльності, яка пов'язана з цивільним судочинством;

3) належне володіння теоретичними та практичними навичками застосування цивільного процесуального права, що може ефективно позначитися на результаті професійної діяльності адвоката при наданні правової допомоги заінтересованим особам під час розгляду цивільної справи судом.

У зв'язку з аналізом принципу професіоналізму як засади надання кваліфікованої правової допомоги адвокатом у цивільному процесі слід звернути увагу на відмінності професійної діяльності від непрофесійної. Цікавими у зв'язку з цим є роздуми М. Ю. Барщевського. Під поняттям «непрофесійна юридична практика» вказаний автор розуміє практику, яка здійснюється без дотримання основоположних принципів (чесність, компетентність і сумлінність) [17, с. 39].

Безперечно важливою є позиція А. В. Юдіна, який підкреслює, що професійні представники найчастіше є єдиними, за винятком суду, суб'єктами цивільного процесу, які обізнані щодо змісту норм матеріального та процесуального права. На думку вченого, це робить їх, поряд із судом, свого роду «провідниками» норм закону в правозастосовчій практиці й частково покладає на них відповідальність за прийнятність правової позиції, яку займає сторона [18, с. 487].

Таким чином, принцип професіоналізму діяльності адвоката як цивільного процесуального представника виступає важливою та своєрідною гарантією сумлінного виконання останнім покладених на нього функцій надання правової допомоги у формі процесуального представництва під час розгляду цивільної справи. На нашу думку, прийняття Законопроекту № 1794-1 від 4 лютого 2015 р. [2] стосовно доповнення змісту ч. 1 ст. 4 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» принципом професіоналізму адвокатської діяльності є логічним та правильним кроком при оновленні чинного законодавства. Вважаємо, що активна законодавча діяльність щодо розроблення та впровадження подібних новел є позитивним кроком у оновленні як процесуального, так і матеріального законодавства України. Доречно зазначити, що вказаним законопроектом пропонується також низка інших змін, проте метою цієї наукової статті є дослідження саме принципу професійності діяльності адвоката як цивільного процесуального представника під час надання правової допомоги.

Разом з тим варто підкреслити, що законодавчі пропозиції щодо «монополізації» надання правової допомоги виключно адвокатами неоднозначно сприймалися в юридичній літературі. Наприклад, С. С. Бичкова та Г. В. Чурпіта відстоюють позицію стосовно доцільності допущення представниками до участі у справі як адвокатів, так і інших осіб, які відповідають встановленим у законі вимогам. Зазначені автори вважають, що виконання функцій процесуального представництва виключно адвокатами не зможе гарантувати належний рівень надання правової допомоги в суді. На обґрунтування своєї позиції вказаними вченими наводяться такі підстави:

1) це суперечить одному з основних принципів цивільного судочинства – принципу диспозитивності, згідно з яким особи, які беруть участь у справі, розпоряджаються своїми правами відносно предмета спору, в тому числі, самостійно обирати те, яким шляхом здійснювати свої цивільні процесуальні права та виконувати свої цивільні процесуальні обов'язки;

2) представник у цивільному процесі – це особа, яка перш за все володіє суб'єктивним цивільним процесуальним правом здійснювати в суді процесуальні дії в інтересах та від імені особи, яку він представляє, а не надавати особі, яку представляють, кваліфіковану юридичну допомогу. Також, на думку С. С. Бичкової та Г. В. Чурпіти, захисна функція відіграє допоміжну роль у процесуальному представництві, основною метою якого є сприяння особі у здійсненні її цивільних процесуальних прав та виконанні цивільних процесуальних обов'язків;

3) не всі особи, які беруть участь у справі, мають матеріальну можливість забезпечити представництво своїх інтересів в суді за допомогою адвокатів, послуги яких є за загальними правилами платними;

4) не завжди наявність у особи свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю (через недоліки освіти, особистих якостей людини, віку тощо) може гарантувати належний рівень надання юридичної допомоги в суді [10, с. 26–27].

На нашу думку, наведені позиції вказаних авторів не є повністю виправданими, оскільки:

1) реалізацію принципу диспозитивності цивільного судочинства при фактичній монополізації адвокатської діяльності буде тільки дещо змінено з метою удосконалення, оскільки в осіб зберігатиметься право на вибір захисника своїх прав (саме адвоката). З урахуванням цього підкреслюємо, що особа матиме право сама обирати, до якого адвоката потрібно звернутися, щоб отримати дійсно кваліфіковану правову допомогу;

2) у випадку, якщо особи, яким потрібна висококваліфікована правова допомога, через певні обставини неспроможні оплатити послуги конкретного адвоката, слід обирати саме того адвоката, чії послуги є більш доступними;

3) особа, яка має повну вищу юридичну освіту, а також свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю, як правило, є більш професійною та кваліфікованою, оскільки процес фахової підготовки вказаної особи характеризується ґрунтовними інтелектуальними випробовуваннями, що характеризу-

ють глибокий рівень правових знань останньої. Разом з цим автор цієї наукової статті погоджується з тим, що не завжди адвокати є тими особами, які зможуть дійсно забезпечити надання висококваліфікованої правової допомоги. Проте, на нашу думку, професійна діяльність саме адвоката дозволить у переважній більшості випадків досягти бажаного юридичного результату, якого прагнуть особи при здійсненні захисту їхніх порушених, невизнаних чи оспорюваних прав, які звернулися за отриманням цієї висококваліфікованої правової допомоги.

Важливий елемент характеристики професійного представництва адвоката у судовій процесуальній діяльності міститься у п. 5 ч. 1 додатку до Резолюції (78) 8 Комітету міністрів про юридичну допомогу та консультації від 2 березня 1978 р. Закріплюється, що юридична допомога завжди повинна здійснюватися особою, яка має право практикувати як *адвокат* (курсив наш. – М. Ш.) у відповідності з юридичними нормами даної держави, як у випадках, коли система юридичної допомоги передбачає участь захисника, так і у випадках, коли: а) сторони мають бути представлені такою особою в судовому органі даної держави відповідно до закону цієї держави; б) орган, правомочний розглядати прохання про надання юридичної допомоги, констатує, що послуги адвоката необхідні з огляду на конкретні обставини справи, що розглядається [19]. У зв'язку з цим не менш важливими є положення, які зафіксовані у п. 12 Основних положень про роль адвокатів від 1 серпня 1990 р. У вказаному пунк-

ті закріплено, що адвокати повинні постійно дбати про честь і гідність своєї професії як важливі учасники здійснення правосуддя [20].

Висновки. На підставі викладеного, на думку автора статті, під принципом професіоналізму адвокатської діяльності у цивільному процесі слід розуміти історично сформовану, специфічну та основоположну засаду, яка регулює правовідносини у сфері процесуального представництва адвоката у цивільному процесі, що відображає ставлення останнього до сумлінного виконання покладених на нього обов'язків під час надання правової допомоги при розгляді цивільної справи судом, недотримання якого веде до притягнення до юридичної відповідальності, встановленої законом.

Поряд із цим автор вважає, що професіоналізм у контексті надання правової допомоги адвокатом у цивільному процесі також можливо розуміти як

норму-принцип, яка відображає низку вимог до діяльності адвокатів як цивільних процесуальних представників.

Враховуючи наведене, автор статті доходить висновку, що для принципу професіоналізму адвокатської діяльності у цивільному процесі характерні такі ознаки: 1) наявність у особи, що надає правову допомогу, правового статусу адвоката, що відображає місце останнього у правовому полі правовідносин; 2) глибока юридична обізнаність адвоката у галузі цивільного процесуального права; 3) прихильність до сумлінного виконання адвокатом покладених на нього обов'язків під час надання правової допомоги у формі процесуального представництва у цивільному процесі; 4) досконале володіння інструментарієм правозастосування цивільного процесуального законодавства, що є необхідним для ефективності та результативності діяльності адвоката як цивільного процесуального представника.

Список використаних джерел

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність [Електронний ресурс] : Закон України № 5076-VI від 05.07.2012. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
2. Про внесення змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та деяких інших законодавчих актів України (щодо статусу і гарантій адвокатської діяльності та формування і роботи органів адвокатського самоврядування) [Електронний ресурс] : проект Закону № 1794-1 від 04.02.2015. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53817.
3. Воронов А. Ф. Принципы гражданского процесса: прошлое, настоящее, будущее : монография / А. Ф. Воронов. – М. : Городец, 2009. – 496 с.
4. Гусаров К. В. Інстанційний перегляд рішень у цивільному судочинстві : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 / К. В. Гусаров ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». – Х. : [Б. в.], 2011. – 431 с.
5. Курс цивільного процесу : підручник / В. В. Комаров, В. А. Бігун, В. В. Баранкова та ін. ; за ред. В. В. Комарова. – Х. : Право, 2011. – 1352 с.
6. Мамницький В. Ю. Принцип состязательности в гражданском судопроизводстве : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / В. Ю. Мамницький ; Нац. юрид. акад. Украины. – Харьков, 1995. – 177 с.
7. Мамницький В. Ю. Принцип змагальності у цивільному судочинстві : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / В. Ю. Мамницький. – Х. : [Б. в.], 1995. – 14 с.

8. Рожнов О. В. Принцип оперативности в гражданском процессуальном праве : дис. ... канд. юрид. наук / О. В. Рожнов. – Харьков : [Б. и.], 2000. – 184 с.
9. Рожнов О. В. Принцип оперативності в цивільному процесуальному праві : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / О. В. Рожнов. – Х. : Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого, 2000. – 20 с.
10. Бычкова С. С. Адвокат как участник гражданских процессуальных правоотношений / С. С. Бычкова, А. В. Чурпита // Цивилистическая процессуальная мысль : междунар. сб. науч. ст. / редкол.: В. В. Комаров и др. – Киев : Алерта, 2015. – Вып. 4 : Адвокатура. – С. 22–30.
11. Окрема ухвала Апеляційного суду Одеської області від 18.02.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/56121242>.
12. Окрема ухвала Апеляційного суду міста Києва від 04.12.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/36469500>.
13. Окрема ухвала Апеляційного суду Сумської області від 22.07.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/47428101>.
14. Окрема ухвала Апеляційного суду міста Києва від 26.08.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/40294717>.
15. Окрема ухвала Апеляційного суду міста Києва від 22.04.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/38441980>.
16. Правила адвокатської етики [Електронний ресурс] : затверджені установчим з'їздом адвокатів України 17.11.2012. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/n0003418-12/para4#n4>.
17. Барщевский М. Ю. Адвокатская этика / М. Ю. Барщевский. – 2-е изд., испр. – М. : ООО «Профобразование», 2001. – 312 с.
18. Юдин А. В. Проблемы гражданской процессуальной ответственности представителя лица, участвующего в деле / А. В. Юдин // Тенденции развития гражданского процессуального права России / С.-Петербург. гос. ун-т. Юрид. фак., Ин-т государства и права РАН. С.-Петерб. фил. – СПб., 2008. – С. 486–499.
19. Резолюція (78) 8 Комітету міністрів про юридичну допомогу та консультації [Електронний ресурс] : міжнар. док. № (78) 8 від 02.03.1978. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_132.
20. Основні положення про роль адвокатів [Електронний ресурс] : Міжнар. док. від 01.08.1990. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_835.

References

1. Pro advokaturu ta advokats'ku diial'nist' [On the Bar and Lawyer's activity] : Zakon Ukrainy № 5076-VI vid 05.07.2012 r. Retrieve from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5076-17> [in Ukrainian].
2. Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy Pro advokaturu ta advokats'ku diial'nist' ta deiakykh inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy (schodo statusu i harantij advokats'koi diial'nosti ta formuvannia i roboty orhaniv advokats'koho samovriaduvannia) [On Amendments to the Law of Ukraine On the Bar and Lawyer's activity and some other legislative acts of Ukraine (concerning the status and guarantees of lawyer's activity and formation and work of Bar self-government)]; proekt Zakonu Ukrainy № 1794-1 vid 04.02.2015 r. Retrieve from: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53817 [in Ukrainian].
3. Voronov, A. F. (2009). Pryntsypy hrazhdanskoho protsessia: proshloe, nastoiashche, budushee [Principles of civil procedure: past, present, future]. Moskva : Horodets. [in Russian].
4. Husarov, K. V. (2011). Instantsijnyj perehliad rishen' u tsyvil'nomu sudochynstvi [Instance retrial of court decisions in the civil legislation]. Doctor's thesis. Kharkiv. [in Ukrainian].
5. Komarov, V. V., Bihun V. A., Barankova V. V. et al. (2011). Kurs tsyvil'noho protsesu [Course of Civil Procedure]. Kharkiv: Pravo. [in Ukrainian].
6. Mamnytskyj, V. Yu. (1995). Pryntsyp sostiazatel'nosti v hrazhdanskom sudoproyzvodstve [Principle of competition in civil proceedings]. Candidate's thesis. Khar'kov. [in Russian].
7. Mamnytskyj, V. Yu. (1995). Pryntsyp zmahal'nosti u tsyvil'nomu sudochynstvi [Principle of competition in civil proceedings]. Extended abstract of candidate's thesis. Kharkiv. [in Ukrainian].

8. Rozhnov, O. V. (2000). Pryntsyp operatyvnosti v hrazhdanskom protsessual'nom prave [Principle of operativeness in the civil procedural law]. *Candidate's thesis*. Khar'kov. [in Russian].
9. Rozhnov, O. V. (2000). Pryntsyp operatyvnosti v tsyvil'nomu protsesual'nomu pravi [Principle of operativeness in the civil procedural law]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv. [in Ukrainian].
10. Bychkova, S. S., & Churpyta, A. V. (2015). Advokat kak uchastnyk hrazhdanskykh protsessual'nykh pravootnosheniy [Solicitor as a member of civil legal proceedings]. *Tsyvyl'stycheskaia protsessual'naia mysl' [Civil procedural idea]*, 4, 22-30. Kyev : Alerta. [in Russian].
11. Okrema ukhvala Apeliatsijnoho sudu Odes'koi oblasti vid 18.02.2016 r. [Individual resolution of the Appeal court Odessa region on 18.02.2016]. Retrieve from: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/56121242> [in Ukrainian].
12. Okrema ukhvala Apeliatsijnoho sudu mista Kyieva vid 04.12.2013 r. [Individual resolution of the Appeal court of city Kyiv on 04.12.2013]. Retrieve from: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/36469500> [in Ukrainian].
13. Okrema ukhvala Apeliatsijnoho sudu Sums'koi oblasti vid 22.07.2015 r. [Individual resolution of the Appeal court of Sumy region]. Retrieve from: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/47428101> [in Ukrainian].
14. Okrema ukhvala Apeliatsijnoho sudu mista Kyieva vid 26.08.2014 r. [Individual resolution of the Appeal court of Kyiv city on 26.08.2014]. Retrieve from: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/40294717> [in Ukrainian].
15. Okrema ukhvala Apeliatsijnoho sudu mista Kyieva vid 22.04.2014 r. [Individual resolution of the Appeal Court of Kyiv city on 22.04.2014]. Retrieve from: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/38441980> [in Ukrainian].
16. Pravyla advokats'koi etyky. Zatverdzeni ustanovchym z'izdom advokativ Ukrainy 17.11.12 r. [The rules of lawyer's ethics adopted by the founding congress of lawyer's of Ukraine on 17.11.12]. Retrieve from: <http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/n0003418-12/paran4#n4> [in Ukrainian].
17. Barshevskiy, M. Yu. (2001). Advokatskaia etyka [Lawyer's ethics]. Moskva: "Profobrazovanye" [in Russian].
18. Yudyn, A. V. (2008). Problemy hrazhdanskoj protsessual'noj otvetstvennosti predstavitelja lytsa, uchastvuiusheho v dele [Problems of civil procedural responsibility of the representative, who involved in the case]. *Tendentsyy razvytiya hrazhdanskoho protsessual'noho prava Rossyy [Trends in the development of Russia civil procedural law]*. (pp. 486-499). SPb. : Yuryd. tsentr Press. Sankt-Peterburhskiy hos. un-t. Yuryd. fak., Yn-t hos-va y prava RAN. S.-Peterb. fyl. [in Russian].
19. Rezoliutsiia (78) 8 Komitetu ministriv pro iurydychnu dopomohu ta konsul'tatsii vid 02.03.1978 r. [Resolution (78) 8 of the Committee of Ministers on legal aid and consultations on 02.03.1978]. Retrieve from: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_132 [in Russian].
20. Osnovni polozhennia pro rol' advokativ vid 01.08.1990 r. [Basic Principles on the Role of Lawyers on 01.08.1990] Retrieve from: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_835 [in Ukrainian].

Шпак М. В., аспирант кафедры гражданского процесса Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого, Украина, г. Харьков
e-mail: maxim_shpak93@mail.ru
ORCID 0000-0003-2119-3828

Принцип профессионализма как основа оказания квалифицированной правовой помощи адвокатом в гражданском процессе

Проектом Закона о внесении изменений в Закон Украины «Об адвокатуре и адвокатской деятельности» и некоторые другие законодательные акты Украины (относительно статуса и гарантий адвокатской деятельности и формирования и работы органов адвокатского самоуправления) № 1794-1 от 04.02.2015 г. предлагается дополнение содержания ч. 1 ст. 4 действующей редакции Закона Украины «Об адвокатуре и адвокатской деятельности» принципом профессионализма. Учитывая недостаточно

широкое освещение особенностей этого принципа на страницах юридической литературы, возникает необходимость исследования указанного принципа сквозь призму деятельности адвокатов как профессиональных процессуальных представителей в гражданском процессе.

В статье освещаются вопросы принципа профессионализма как основы деятельности адвокатов при оказании правовой помощи в форме процессуального представительства в гражданском процессе Украины. Исследуются проекты нормативных актов, касающихся принципа профессионализма адвокатской деятельности. Авторские выводы основываются на научной доктрине и анализе проектов нормативных актов.

Ключевые слова: принцип профессионализма, гражданское процессуальное представительство, деятельность адвоката, гражданское судопроизводство, адвокат в гражданском процессе.

Shpak M. V., postgraduate student, department of civil procedure, Yaroslav Mudriy National Law University, Ukraine, Kharkiv
e-mail: maxim_shpak93@mail.ru
ORCID 0000-0003-2119-3828

Principle of Professionalism as the Basis of Qualified Legal Assistance of Lawyer in Civil Procedure

Project of Law on Amendments to the Law of Ukraine «On the Bar and Lawyer's activity» and some other legislative acts of Ukraine (concerning the status and guarantees of lawyer's activity and formation and work of Bar self-government) № 1794-1 from 04.02.2015 proposed amendment, related activities of a lawyer as professional procedural representative.

Mentioned project of Law proposed supplement to part 1 article 4 current version of the Law of Ukraine «On the Bar and Lawyer's activity» principle of professionalism. Considering that not enough elucidation of this principle on the pages of legal literature, arises the necessity to characterize this principle in aspect of lawyer's activity as professional procedural representatives in civil procedure.

In the article highlights the characteristics of principle of professionalism as the basic principle of lawyer's activity during legal assistance in the form of procedural representation in civil procedure of Ukraine. Proposed broad and narrow understanding of the principle of professionalism of lawyer's activity.

The elements of professionalism are elucidated by author as the principles of providing qualified legal assistance of a lawyer.

Author's conclusions are based on analysis scientific doctrine and Project of Law № 1794-1 from 04.02.2015.

Key words: principle of professionalism, civil procedural representation, lawyer activity, civil litigation, lawyer in civil proceedings.